

KURIKULUM PRO I. STUPEŇ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Ročník: 4.

Téma: Legendy a pověsti Těšínského Slezska

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU – VEDE ŽÁKY K:

- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

VÝSTUPY – ŽÁK:

- vyhledá typické regionální zvláštnosti osídlení a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

UČIVO:

- orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace
- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

OBSAH UČIVA:

- Legenda o třech bratřech
- O rytíři Belkovi
- O spících rytířích na Čantoryji
- O Černé kněžně
- Zbojník Ondrášek
- O těšíňance

METODY A FORMY PRÁCE:

- vycházka
- individuální práce
- týmová práce
- skupinová práce
- tvořivé činnosti (výtvarné, slohové, multimediální, dramatické...)
- vyprávění
- prezentace
- beseda
- porozumění, vyhledávání, třídění textu pověstí a legend
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet...)
- vyhledávání informací z multimediálních zdrojů - filmové ukázky, nahrávky, prezentace, fotografie...
- aktivní využívání interaktivní tabule
- práce s mapou, GPS
- aktivní využívání neverbálních, obrazových, ikonografických informací a dalších materiálů (myšlenkové mapy, křížovky, rébusy, doplňovačky...)

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- mapa
- interaktivní tabule
- PC a internet
- multimédia (PC, kamera, fotoaparát, GPS...)
- mapa
- texty, fotografie, ilustrace, obrázky (encyklopedie, knihy, časopisy, informační brožury, letáky, digitální materiály)

Ročník: 4.

Téma: Piastovci, Těšínské knížectví

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU – VEDE ŽÁKA K:

- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

VÝSTUPY – ŽÁK:

- vyhledá typické regionální zvláštnosti osídlení a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

UČIVO:

- orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace
- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

OBSAH UČIVA:

- Boleslav I.
- Měšek
- sv. Vojtěch
- Doubravka
- česko-polské vztahy

METODY A FORMY PRÁCE:

- vycházka
- individuální práce
- týmová práce
- skupinová práce
- tvořivé činnosti (výtvarné, slohové, multimediální, dramatické...)
- vyprávění
- prezentace
- beseda
- porozumění, vyhledávání, třídění textu pověstí a legend
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet...)
- vyhledávání informací z multimediálních zdrojů - filmové ukázky, nahrávky, prezentace, fotografie...
- aktivní využívání interaktivní tabule
- práce s mapou, GPS
- aktivní využívání neverbálních, obrazových, ikonických a ikonografických informací a dalších materiálů (myšlenkové mapy, křížovky, rébusy, doplňovačky...)

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- mapa
- interaktivní tabule
- PC a internet
- multimédia (PC, kamera, fotoaparát, GPS...)
- mapa
- texty, fotografie, ilustrace, obrázky (encyklopedie, knihy, časopisy, informační brožury, letáky, digitální materiály)

Ročník: 5.

Téma: Meziválečné období – národnostní politický vývoj

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU – VEDE ŽÁKA K:

- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

VÝSTUPY – ŽÁK:

- vyhledá typické regionální zvláštnosti osídlení a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života v naší vlasti i v jiných zemích
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

UČIVO:

- orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace
- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

OBSAH UČIVA:

- rozdělení Těšína 1920
- těšínská tramvaj

METODY A FORMY PRÁCE:

- vycházka
- individuální práce
- týmová práce
- skupinová práce
- tvořivé činnosti (výtvarné, slohové, multimediální, dramatické...)
- vyprávění
- prezentace
- beseda
- porozumění, vyhledávání, třídění textu pověstí a legend
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet...)
- vyhledávání informací z multimediálních zdrojů - filmové ukázky, nahrávky, prezentace, fotografie...
- aktivní využívání interaktivní tabule
- práce s mapou, GPS
- aktivní využívání neverbálních, obrazových, ikonických a ikonografických informací a dalších materiálů (myšlenkové mapy, křížovky, rébusy, doplňovačky...)

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- mapa
- interaktivní tabule
- PC a internet
- multimédia (PC, kamera, fotoaparát, GPS...)
- mapa
- texty, fotografie, ilustrace, obrázky (encyklopedie, knihy, časopisy, inf. brožury, letáky, digitální materiály)

Ročník: 5.

Téma: Člověk ve společnosti – osobnosti, symboly, tradice, organizace

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU - VEDE ŽÁKA K:

- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

VÝSTUPY – ŽÁK:

- vyhledá typické regionální zvláštnosti osídlení a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života v naší vlasti i v jiných zemích
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

UČIVO:

- orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace
- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj
- obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování

OBSAH UČIVA:

- těšíňanka, těšínit
- vlajka a znak ER Těšínského Slezska a měst Cieszyn/Český Těšín
- erby měst
- kroje
- společné tradice, akce, svátky
- osobnosti: Piastovci, Třanovský, Doubravka, Vojtěch, Nohavica,...

METODY A FORMY PRÁCE:

- vycházka
- individuální práce
- týmová práce
- skupinová práce
- tvořivé činnosti (výtvarné, slohové, multimediální, dramatické...)
- vyprávění
- prezentace
- beseda
- porozumění, vyhledávání, třídění textu pověstí a legend
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet...)
- vyhledávání informací z multimediálních zdrojů - filmové ukázky, nahrávky, prezentace, fotografie...
- aktivní využívání interaktivní tabule
- práce s mapou, GPS
- aktivní využívání neverbálních, obrazových, ikonických a ikonografických informací a dalších materiálů (myšlenkové mapy, křížovky, rébusy, doplňovačky...)

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- mapa
- interaktivní tabule
- PC a internet
- multimédia (PC, kamera, fotoaparát, GPS...)
- mapa
- texty, fotografie, ilustrace, obrázky (encyklopedie, knihy, časopisy, inf. brožury, letáky, digitální materiály)

KURIKULUM PRO II. STUPEŇ ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Ročník: II. stupeň ZŠ

Téma: Těšínské knížectví na území Čech a Polska – významná těšínská knížata

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU – VEDE ŽÁKY K:

- vážit si regionu, kde žije, protože zná jeho „kořeny“ (Těšínsko jako má malá vlast)
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společensko-vědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života

VÝSTUPY – ŽÁK:

- popíše postavení Těšínského knížectví v rámci zemí Koruny české za vlády Těšínských Piastovců
- charakterizuje vzájemné souvislosti mezi vládou Přemyslovců a Piastovců, Lucemburků a Piastovců
- pozná vybrané historické památky na Těšínsku z období vlády Těšínských Piastovců

UČIVO:

- český stát v 15. - 18. století, jeho vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- zajímavá a památná místa, místní tradice; ochrana kulturních památek
- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých sociálních vrstev a skupin
- kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost

OBSAH UČIVA:

- Těšínské Slezsko
- Těšínská knížata a poslední Přemyslovci
- Těšínský kníže a Lucemburkové

METODY A FORMY PRÁCE:

- vycházka
- individuální, skupinová práce,
- aktivní využívání textu (tištěný, elektronický),
- práce s mapou,
- praktické činnosti, diskuze

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- Pracovní listy
- mapové podklady
- PC a internet
- Fotoaparát
- bankovky

Ročník: II. stupeň ZŠ

Téma: Reformace a protestantská tradice

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU - VEDE ŽÁKA K:

- akceptování významu duchovního rozměru v životě lidí
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

VÝSTUPY - ŽÁK:

- popíše hlavní myšlenkové proudy katolicismu a protestantismu a dokáže oddělit víru běžného člověka od politických ambicí
- vyjmenuje významné osobnosti reformace na Těšínsku a charakterizuje jejich význam v celoevropském kontextu
- ví, kde se nacházejí vybrané sakrální památky (dřevěné kostely);
- dokáže popsat památná místa, kde se scházeli evangelíci k tajným bohoslužbám v 16.-18. století
- umí vyjádřit vlastními slovy význam víry v životě člověka

UČIVO:

- reformace a její šíření Evropou
- podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání;
- vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, stereotypy v posuzování druhých lidí;
- osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva;
- naše obec, region, kraj – zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek;
- kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice;
- lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen;
- lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti;
- vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace;
- konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti;
- zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování;
- dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

OBSAH UČIVA:

- reformace a protireformace na Těšínsku
- dřevěné kostelíky na Těšínsku,
- toleranční památníky – místa tajných bohoslužeb
- významné osobnosti reformace (pietismu) na Těšínsku: Jan Muthman; Johann Adam Steinmetz; Jan Liberda; Jiří Sarganek
- katolická / protestantská víra

METODY A FORMY PRÁCE:

- vycházka
- individuální, skupinová práce
- aktivní využívání textu (tištěný, elektronický),
- práce s mapou,
- praktické činnosti, luštění křížovek, šifer
- diskuze

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- fotoaparát
- pracovní listy
- mapa
- PC a internet
- tištěné materiály
- tabule
- busola

Ročník: II. stupeň ZŠ

Téma: Třicetiletá válka a její důsledky

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU - VEDE ŽÁKA K:

- uvědomění si nesmyslnosti válečných konfliktů a vedení k tomu, aby konflikty byly řešeny smírem
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společensko-vědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života

VÝSTUPY - ŽÁK:

- popíše postavení Těšínského knížectví v rámci zemí Koruny české za vlády Těšínských Piastovců
- pozná vybraná památná místa vážící se k období 30leté války
- popíše důsledky třicetileté války pro obyvatele Těšínska
- uvede příklady ozvěn třicetileté války v literární tvorbě na Těšínsku

UČIVO:

- český stát v 15. - 18. st., jeho vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- zajímavá a památná místa, místní tradice; ochrana kulturních památek
- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých sociálních vrstev a skupin
- kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost

OBSAH UČIVA:

- obléhání a dobytí Těšína Švédy
- Alžběta Lukrécie Těšínská

METODY A FORMY PRÁCE:

- vycházka
- individuální, skupinová práce
- aktivní využívání textu (tištěný, elektronický)
- práce s mapou
- praktické činnosti
- diskuze

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- pracovní listy
- mapové podklady
- PC a internet
- fotoaparát
- busola (GPS)

Ročník: II. stupeň ZŠ

Téma: První světová válka a její důsledky, rozdělení Těšínského Slezska

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU – VEDE ŽÁKA K:

- uvědomění si nesmyslnosti válečných konfliktů a vedení k tomu, aby konflikty byly řešeny smírem
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společensko-vědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života

VÝSTUPY - ŽÁK:

- definuje rozdíl mezi pohledem běžného člověka a zájmových skupin na výklad dějin
- popíše důsledky událostí první světové války pro obyvatele Těšínska
- určí historická místa na Těšínsku, která se vážou k událostem z let 1918–21
- charakterizuje stručně Národní radu Těšínského knížectví a Zemský národní výbor pro Slezsko
- vysvětlí pojmy historické právo a právo národů na sebeurčení
- vyjmenuje místa, na kterých jsou památníky padlým vojákům, a popíše význam těchto míst pro dnešní obyvatele
- orientuje se pomocí busoly

UČIVO:

- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- nové politické uspořádání Evropy
- naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- naše vlast – pojem vlasti a vlastenec-tví; zajímavá a památná místa
- podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání
- kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice

OBSAH UČIVA:

- sedmidenní válka
- Národní rada Těšínského knížectví
- Zemský národní výbor pro Slezsko
- památníky v Orlové, Skoczowě a Stonavě
- soužití Čechů a Poláků v minulosti a dnes

METODY A FORMY PRÁCE:

- vycházka
- individuální, skupinová práce,
- aktivní využívání textu (tištěný, elektronický)
- práce s mapou
- praktické činnosti
- luštění křížovek, šifer
- diskuze

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- fotoaparát
- pracovní listy
- mapa
- PC a internet
- tištěné materiály
- tabule
- busola

Ročník: II. stupeň ZŠ

Téma: Nacistická okupace a druhá světová válka – Odboj na Těšínsku

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU – VEDE ŽÁKY K:

- chápání významu boje za svobodu a vážit si oběti lidí za svobodu
- vedení k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společensko-vědního charakteru
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku

VÝSTUPY – ŽÁK:

- uvědomuje si specifické postavení obyvatel Těšínského Slezska během 2. světové války
- vyjmenuje významnější odbojová uskupení působící na území Těšínska a dokáže popsat jejich vztah k širším událostem za 2. světové války
- určí vybraná památná místa odboje na Těšínsku z období 2. světové války
- vyznačí na mapě území Těšínska za 2. světové války
- -popíše vlastními slovy rozdíly mezi územím Těšínska a Protektorátu Čechy a Morava za okupace
- vysvětlí pojem Volkslista a její význam pro obyvatele Těšínska
- vyjmenuje několik likvidačních akcí na Těšínsku, popíše jejich důsledky
- najde a zdokumentuje vybrané památníky partyzánům

UČIVO:

- druhá světová válka, holocaust
- situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj
- politické, mocenské a ekonomické důsledky války
- vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí
- podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter
- naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa
- naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, významné osobnosti

OBSAH UČIVA:

- Těšínsko za okupace
- odboj na Těšínsku (bunkr na Morávce, památník na Kozubové, pod Čantoryjí, příběhy partyzánů
- popravy na Těšínsku

METODY A FORMY PRÁCE:

- vycházka
- individuální, skupinová práce,
- aktivní využívání textu (tištěný, elektronický)
- praktické činnosti
- luštění křížovek, šifer
- diskuze
- práce s mapou

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- fotoaparát
- pracovní listy
- mapa
- PC a internet
- tištěné materiály
- tabule
- busola

KURIKULUM PRO STŘEDNÍ ŠKOLY

Ročník: SŠ

Téma: Člověk ve společnosti – osobnosti, symboly, tradice, organizace

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU - VEDE ŽÁKY K:

- orientace v kulturní činnosti regionu, seznámení se s významnými tvůrci, díly
- porovnání polské a české kultury
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, seznámení se s regionálními výrazy
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

VÝSTUPY – ŽÁK:

- vyhledá typické regionální zvláštnosti osídlení a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického
- využívá internetu, archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení místní kultury
- orientuje se v reáliích, poznává regionální specifika, místní tvůrce
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob vnímání tradic, regionálního vlastnictví

UČIVO:

- komparace pojmání regionálních hodnot, tradice
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj, kroje, památky

OBSAH UČIVA:

- osobnosti a symboly na polských a českých bankovkách
- komparace regionálních písní
- lidové kroje
- regionální umělci
- Památky

METODY A FORMY PRÁCE:

- individuální práce
- týmová práce
- skupinová práce
- tvořivé činnosti (výtvarné, slohové, multimediální, dramatické...)
- vyprávění
- prezentování, výstavy
- besedy
- vyhledávání informací v textu (porozumění, vyhledávání, třídění, komparace...)
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet...)
- aktivní využívání multimediálních zdrojů - nahrávky, fotografie...
- aktivní využívání interaktivní tabule
- práce s mapou

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- mapa
- interaktivní tabule
- PC a internet
- multimédia (PC, fotoaparát)
- texty, neverbální, obrazové, ikonické a ikonografické informace (encyklopedie, knihy, časopisy, informační brožury, letáky, digitální materiály)

Ročník: SŠ

Téma: První světová válka a její důsledky, rozdělení Těšínského Slezska, 1920 – založení Českého Těšína

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU - VEDE ŽÁKA K:

- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

VÝSTUPY – ŽÁK:

- promýšlí typické regionální zvláštnosti a rysy situace před, během a po první světové válce
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách příčiny, způsoby řešení a důsledky konfliktů

UČIVO:

- orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí, které jsou v určitých vztazích
- současnost a minulost v regionu
- minulé a současné problémy regionu

OBSAH UČIVA:

- vykreslení regionu na základě písně „Těšínska“
- důsledky první světové války
- Těšínsko po první světové válce
- periodika v době sporu
- práce s mapou

METODY A FORMY PRÁCE:

- individuální práce
- týmová práce
- skupinová práce
- tvořivé činnosti (výtvarné, slohové, multimediální, dramatické...)
- vyprávění
- prezentování, besedy
- vyhledávání informací v textu (porozumění, vyhledávání, třídění...)
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet, novinové články...)
- aktivní využívání multimediálních zdrojů - filmové ukázky, nahrávky, prezentace, fotografie...
- aktivní využívání interaktivní tabule
- práce s mapou
- aktivní využívání neverbálních, obrazových a ikonografických informací a dalších materiálů (myšlenkové mapy, křížovky, rébusy, doplňovačky...)

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- interaktivní tabule
- PC a internet
- Multimedia
- Mapa
- texty, neverbální, obrazové, ikonické a ikonografické informace (encyklopedie, knihy, časopisy, informační brožury, letáky, noviny, digitální materiály)

Ročník: SŠ

Téma: Období komunizmu s důrazem na události roku 1968 na Těšínsku

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU OL VEDE ŽÁKA K:

- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

VÝSTUPY – ŽÁK:

- posoudí a pochopí význam události z hlediska historického, politického, správního a vlastnického
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti a současnosti
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce, myšlení atd.

UČIVO:

- orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí
- současnost a minulost v našem životě
- seznámení se s osobnostmi
- poznání minulosti podle vyprávění očitého svědka – oral history
- komparace událostí

OBSAH UČIVA:

- komparace události v Polsku v 1956 roce a v Československu v 1968 roce
- interview s pamětníkem
- osobnosti
- role církve

METODY A FORMY PRÁCE:

- individuální práce
- týmová práce
- skupinová práce
- tvořivé činnosti (výtvarné, slohové, multimediální, dramatické...)
- vyprávění
- prezentování, výstavy
- besedy
- vyhledávání informací v textu pověstí a legend (porozumění, vyhledávání, třídění...)
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet...)
- aktivní využívání multimediálních zdrojů - filmové ukázky, nahrávky, prezentace, fotografie...
- aktivní využívání interaktivní tabule
- práce s mapou
- aktivní využívání neverbálních, obrazových a ikonografických informací

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- mapa
- interaktivní tabule
- PC a internet
- multimedia
- texty, neverbální, obrazové, ikonické a ikonografické informace (encyklopedie, knihy, časopisy, informační brožury, letáky, digitální materiály)

Ročník: SŠ

Téma: Národní hnutí v 19. století na Těšínsku, regionální obroditelé, vznik občanské společnosti

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU OČ VEDE ŽÁKA K:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v dané problematice národního hnutí 19. století, seznámení se s jeho představiteli
- srovnání snah českých a polských národních obroditelů na Těšínsku
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech

VÝSTUPY – ŽÁK:

- na základě již dřívějších zkušeností si osvojí danou problematiku se zaměřením na oblast Těšínského Slezska
- aktivně využívá internetu, knihoven, jako informačních zdrojů pro pochopení dané problematiky
- zařazuje dané osobnosti a události do širšího kontextu dějin rakouské monarchie.
- srovnává a hodnotí způsob působení národního hnutí na Těšínsku se zaměřením na jeho vliv na obyvatelstvo

UČIVO:

- obecné dějiny rakouské monarchie se zaměřením komparace pojmání národních hodnot
- problematika národnostního složení na Těšínsku
- hlavní představitelé polského i českého národního hnutí

OBSAH UČIVA:

- Dějiny Rakouské monarchie roku 1848 a co jim předcházelo
- Hlavní představitelé polského a českého národního hnutí
- Srovnání obou národností, jejich vzájemná součinnost a naopak odlišnost při prosazování národního vědomí
- Hlavní periodika vydávaná na Těšínsku a ve Slezsku

METODY A FORMY PRÁCE:

- individuální práce
- skupinová práce
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet...)
- vyhledávání informací z multimediálních zdrojů - nahrávky, fotografie...
- aktivní využívání interaktivní tabule
- práce s mapou

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- mapa
- interaktivní tabule
- PC a internet
- multimédia
- texty, neverbální, obrazové, ikonické a ikonografické informace (encyklopedie, knihy, časopisy, informační brožury, letáky, digitální materiály)

Ročník: SŠ

Téma: Piastovci a Těšínské knížectví

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU – VEDE ŽÁKA K:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- osvojování si dané problematiky a její začlenění do širšího kontextu českých a polských dějin
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- samostatné, týmové práci a prezentaci

VÝSTUPY – ŽÁK:

- uvědomuje si vztahy mezi jednotlivými příslušníky rodů, sám vytváří rodokmen Těšínských Piastovců
- pracuje s časovými údaji a využívá těchto údajů k pochopení souvislostí mezi jednotlivými panovníky a událostmi
- využívá knihoven, internetu jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- vytváří si ucelený obraz minulosti a chápe souvislosti

UČIVO:

- rodokmen a genealogie
- Těšínské Piastovci a jejich vztah k polské vládnoucí dynastii
- Těšínské knížectví a jeho místo v Království českém
- orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí

OBSAH UČIVA:

- vytvoření rodokmenu Těšínských Piastovců, jejich časové zařazení.
- hlavní představitelé této dynastie, jejich činy a zásluhy v kontextu českých dějin
- hlavní události za Těšínských Piastovců
- vznik Těšínského knížectví a jeho místo mezi knížectvími slezskými
- práce s mapou

METODY A FORMY PRÁCE:

- individuální práce
- skupinová práce
- tvořivé činnosti
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet, novinové články...)
- vyhledávání informací z multimediálních zdrojů – prezentace

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- interaktivní tabule
- PC a internet
- multimédia
- mapa
- texty, fotografie, ilustrace, obrázky (encyklopedie, knihy, časopisy, informační brožury, letáky, noviny, digitální materiály)

Ročník: SŠ

Téma: Reformace a protestantská tradice, Jiří Třanovský

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ TÉMATU – VEDE ŽÁKA K:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v dané problematice
- vidět souvislosti mezi evropskými a regionálními dějinami
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- samostatné práci a prezentaci

VÝSTUPY – ŽÁK:

- využívá internetu, knihoven, jako informačních zdrojů pro pochopení dané problematiky
- umí pracovat s časovými údaji a využívá je k pochopení souvislostí mezi regionálními dějinami a jejich zařazení do kontextu evropských dějin
- pochopí a sám posoudí situaci v Těšínském Slezsku v době reformace a následné rekatolizace
- umí zařadit do evropských dějin všechny události spojené s náboženským vývojem na Těšínsku.
- sám umí posoudit, jak evropské politické i náboženské dějiny ovlivňovaly situaci v Těšínském knížectví

UČIVO:

- reformace a následná rekatolizace
- hlavní představitelé náboženského vývoje v Těšínském Slezsku
- hlavní mezníky náboženského života obyvatelstva v Těšínském Slezsku
- pietisté
- časová osa

OBSAH UČIVA:

- reformace v Evropě a její vliv na náboženský vývoj na Těšínsku
- reformátoři a protireformátoři v dynastii těšínských Piastovců
- hlavní představitelé reformace a rekatolizace na Těšínsku
- mezníky v dobách reformace a rekatolizace na Těšínsku a vytvoření časové osy s jejich chronologickým zařazením

METODY A FORMY PRÁCE:

- individuální práce
- skupinová práce
- tvořivé činnosti
- aktivní využívání zdrojů (tištěné – knihy, encyklopedie; elektronické – internet, novinové články...)
- vyhledávání informací z multimediálních zdrojů – prezentace

DIDAKTICKÉ PROSTŘEDKY:

- mapa
- interaktivní tabule
- PC a internet
- texty, fotografie, ilustrace, obrázky (encyklopedie, knihy, časopisy, informační brožury, letáky, digitální materiály)

